

Azee Ná-Sευει Wooi ləəzeigi

Niima zευει ɢa GALA goo wo nui Azee losυε lεezu GALA sei υελει lo fai zu Zeeluzalεme, Zuifuiti galegai ma ma ti ɢula duɔlai zu Babilone, υε ti ɢeni ná kona undəzitai (600) ləəzeizuυε. E woo moinmoin feeυε ade ya, niiti GALA ge ti woni kona undəɔlugə puufelegə (520) ma, aisa Yesu Kilista va zəɔɔ.

Zuifui məungiti ti υaani ti ɢula duɔlai zu, kona undəɔlugə puusavagə maazu ləsavai (538) ma, aisa Yesu Kilista va zəɔɔ, naati ka ti maanεeni ti GALA sei υελει lo υolu nii Babilone nuiti ti goloni kona undəɔlugə puuləsavə maazu ləfelai (587) ma, ti ijə ge leveni fala. Naa ɢa é kεeni GALA ná-keelai nuβuseiti ta-ɢundigiiiti maanεεnezu ga ti botii ləzei υolu. Naama wotii ləzei υolu kona undəɔlugə puufelegəi (520) ma. Azee ɢa naati ijəɔəzu zəiti pε ti woilosu gooi ma, ga nuβuseiti ta-υaladai, ta aniiti kpetelalai, naa ləzeiυε GALA sei υεlei kologogai, é ye ná nə (1:1-14), é boni ti ma ga, GALA sei υεle niinei ná-pagi ta ná-ləbiyai ɢa buɔezu zəi nənəi maazu nii é woloni (2:1-9), naa lo fai ɢa ɢε ga zaβu, kəzəba vai ɢe, ta baladai nii GALA ná-nuβuseiti ti saama (2:10-20). Zəɔbabele zou zευε ɢundigii, Davide mavofodai, GALA ge minazeɢe gola ɢεeni naa υε, υelela υelei ma vaa zu (2:20-23).

GALA sei υεlei ma maabəungi, ɢa va, ləbiyai ɢε ɢε, é leve ma məungi va, é zəɔəsu GALA zea, ga ná-botiɢe nui maavele, é yiimazeɢezu la, naa ɢa

é vaazu Izelayele nuβuseiti kevelei leezu ti gɔla voluma duɔlai zu. Azee ná-tene gooiti maavele ma, é iɲɔɔɔ veeni ná-yeeɣeɣalalai zu nuβuseiti be, ti gɔla iɲɔtevei zu, ti bɔɣɔ ve botii ya, tɔɔzei faa niineiti ba GALA ge kpetezu.

GALA sei velei lo fai volu ma yeeɣeɣalalai

¹ Masagi Daliyuse ná-masadai ma gɔna felesiei ma alu dɔzitasiei ma volo mɔungi ma, Gɔoɣɔ GALAGI bɔeni GALA goo wo nui Azee vɔ, ga é daazeeli Zuda you zeye gɔndigɔii Zɔɔɔaβele ma, Seyaletiyele ná-doun zunui, ta zalaɣa gɔla gɔndigɔii wolai Zozuwe ma, Yewɔsadake ná-doun zunui, é gɣe ti ma:

² Gɔoɣɔ GALAGI Fai-Pɛ-Maliɣɔii wooi gaa: «Niima nuiti ta gɣezu ma: <Yeeɣeɣalalai la de zeelini, ga Gɔoɣɔ GALAGI ze velei va lo volu.> »

³ Gɔoɣɔ GALAGI laawooi laazeelini ti ma, GALA goo wo nui Azee ya, é gɣe ti ma:

⁴ «Yeeɣeɣalalai gɔa nei wo ve baa, wo ze wa-vele vagɔiti bu, ti maaneai, tama GALA sei velei gɔlogɔlogai?»

⁵ Naa gɔa é ba, Gɔoɣɔ GALAGI Fai-Pɛ-Maliɣɔii wooi gaa: «À gɔida bu ga pagɔ, fai é laazu wo ma.

⁶ Wo ani mɔinmɔin fazaga, keɣe tago nɔ gɔa wo sɔɔɔsu, wa daami wosu, é la kula gɣezu ga woye, wa bɔɔlezu, keɣe é la wo yiileizu, wa bɔɣɔ maagɔilizu, die ge la zeida wo ma, botigɣe nui zalai gɔa gɣezu, eɣe a gɣe vuuzu bɔɔ zafai zu.»

⁷ Gɔoɣɔ GALAGI Fai-Pɛ-Maliɣɔii wooi gaa: «À gɔida bu ga pagɔ, fai é laazu wo ma.

⁸ A le gizeiti ma, wo va ga guluiti, wo sèi vèlei lo. Naazu kòozu gá nεε miná, ná lebiyai zóló.» Góogó GALAGI gá é boga.

⁹ «Wo gígi loni ani moinmoin ba, kele tago nɔ gá wo sɔlɔni wa-balagaveti. Nágoi gá wo vaani la wa-veleiti bu, kele gè laa viilei vuuni ma, gaavala ba. Leeni vaa zu?» Góogó GALAGI Fai-Pε-Maliqii wooi gaa: «Tɔɔzei sèi vèlei vai va, kologologai, tama wo pε wa gáabaazu wa-veleiti nɔ ma.

¹⁰ Naa gá é keεzu, geeǵǵlogi la keεzu, é va duɓui ve, zooi la vaazu bu, ani a va vɔnɔ.

¹¹ Nà gá gè fɔɔvɔgi maaloliga zooi ma, ta gizeiti ma, ta kpalagiti ma, ta leezen beleiti, ta wolive beleiti, ta ziinziin ganigiti kpein zooi ma, ta nuɓuseiti ta suaiti pε, é gǵkula nuɓuseiti ta-wotiiti pε ma.»

¹² Zɔlɔɓaɓele, Seyaletiyele ná-doun zunui, ta zalaǵa gúla gúndiǵi wolai Zozuwe, Yewɔsadake ná-doun zunui, ta nuɓusei mɔtaiti pε, niiti ti vaani ti gúla duɔlai zu, naati pε ti Góogó GALAGI, ta-GALAGI wooi zegeni ga gaamai, niigi GALA goo wo nui Azee boni ti ma. Keela wooi Góogó GALAGI ta-GALAGI feeni zea, é naa gáabelani ga pagó, nuɓuseiti ti luani Góogó GALAGI va.

¹³ Naa voluma, Azee, Góogó GALAGI ná-keelai é teveni, é Góogó GALAGI wooi woni ti ma, é gε ti ma: «Nà ya, nà wo va!» Góogó GALAGI wooi gána.

¹⁴ Góogó GALAGI zebe niine veeni Zuda you zεve gúndiǵii Zɔlɔɓaɓele ve, Seyaletiyele ná-doun zunui, ta zalaǵa gúla gúndiǵi wolai Zozuwe ve, Yewɔsadake ná-doun zunui, ta nuɓusei mɔtaiti pε be, niiti ti vaani ti gúla duɔlai zu. Ti pε ti liini Góogó

GALAGI Fai-Pε-Maliq̄ii zeɪ vɛɛɪ wu, ti botii lɔɔzeɪ,
¹⁵ naa ƒɛɛni, masagi Daliiyuse ná-konagi ve-
 lesiɛi ma alu dɔɔzitasɛi ma folo vuufelegɔ maazu
 naanigɔi (24) ma.

2

GALA sei vɛɛ niinei ná-pagi

¹ Masagi Daliiyuse ná-masadaɪ ma ƒona felesiɛi
 ma alugi lɔfelasiɛi ma volo vuufelegɔ maazu ƒilagi
 (21) ma, ƒooƒɔ GALAGI laawooi laazeelini ga
 GALA goo wo nui Azee maavele, é ƒɛ ma:

² «Nii ƒa ƒa bo Zuda you zɛvɛ ƒundiƒii Zɔɔbabele
 ma, Seyaletiyɛle ná-doun zunui, ta zalaƒa ƒula
 ƒundiƒi wolai Zozuwe ma, Yewɔsadake ná-doun
 zunui, ta nuɔuseiti mɔtaiti pɛ ma, niiti ti vaani ti
 ƒula duɔlai zu, ƒɛ ti ma:

³ «Bɛ ƒa é wo zaama, é niima ƒALA sei vɛɛɪ teɪ
 kaani ná-pada mɔungi zu? Wa petɛsu ƒale niizu?
 E la mɔ wo ƒaazu ga ani nɔpɛ niizu, keɛ?»

⁴ ƒooƒɔ GALAGI wooi ƒaa: «Niizu, zɛbɛzɛƒɛ,
 Zɔɔbabele. Zɛbɛzɛƒɛ, zalaƒa ƒula ƒundiƒi wolai
 Zozuwe, Yewɔsadake ná-doun zunui.» ƒooƒɔ
 GALAGI wooi ƒaa: «A zɛbɛzɛƒɛ, wa vɛ, zooi zu
 nuɔuseiti pɛ.» ƒooƒɔ GALAGI Fai-Pε-Maliq̄ii wooi
 ƒaa: «A bɔƒɔ ve botii ya, mazɔɔ ná wo va.

⁵ Gè naama minazɛƒɛƒɛ ƒɛɛni wo vɛ, siɛgi zu wo
 ƒulani la Ezipete yooi va. Nà-Zɛnvui ƒa wo zaama,
 à mina lua jɛƒɛɛɪn!»

⁶ Mazɔɔ ƒooƒɔ GALAGI Fai-Pε-Maliq̄ii wooi ƒaa:
 «Naa vɔluma mɔnɔ, su la mɔ ƒoozazu gè geɛƒɔɔgi
 ɔali ta zooi, ta kpɔɔɔɔɔɔ ta zooiti.

⁷ Nà zii ḡiligiti pe keezu unga wuulee, ta-naavoloiti pe ta va ve, nà niima ḠALA sei velei laave ga padai. Ḡooḡo GALAGI Fai-Pε-Maliḡii ḡa é boga.

⁸ Ḡooḡo GALAGI Fai-Pε-Maliḡii wooi ḡaa: «Walii kpein ka ga n̄n̄o, zanugi kpein ka ga n̄n̄o.»

⁹ Naazu, niima ḠALA sei vele niinei ḡa va, é da volo, é leve ma m̄ungi va. Ḡooḡo GALAGI Fai-Pε-Maliḡii ḡa é boga. «Nà ziileigi zei miná.» Ḡooḡo GALAGI Fai-Pε-Maliḡii wooi ḡana.»

Tuyai ma minazefegi bogai nubuseiti be, ti ḡozoi

¹⁰ Masagi Daliyuse ná-masadai ma ḡona felesiei, ma alu taavuusiei ma volo vuufelego maazu naanisiei (24) ma, Ḡooḡo GALAGI ḡeni GALA goo wo nui Azee vo, é ḡe ma:

¹¹ «Ḡooḡo GALAGI Fai-Pε-Maliḡii wooi ḡaa: «Zalaḡa ḡula nuiti gaazaḡa, ti ḡi fe è ve niima vaiti su:

¹² Ni zalaḡa zua padegai ta a ḡena nui ta ná-sege la, segei naa a voḡfuna bului va, ba ḡn̄gi ta, ba d̄oi, ba gubi, ba daamiani n̄pe n̄o, naama anii ḡa pade niina baa?» » Zalaḡa ḡula nuiti ti gooḡaavoteni, ti ḡe ma: «Ba-o.»

¹³ Azee ti ḡaazaḡani m̄no, é ḡe ti ma: «Ni nui ta a ḡozona, t̄ozei é voḡfuni nu voomai ta va, ni a voḡfuna daamianigi tan̄pe ba, naa ḡa ḡzo niina baa?» Zalaḡa ḡula nuiti ti gooḡaavoteni, ti ḡe ma: «Ungo, toḡa ḡzo.»

¹⁴ Názu ḡa Azee kp̄ei zegeni la, é ḡe ti ma: «Ḡooḡo GALAGI wooi ḡaa: «Deḡemu zekana niima nubuseiti ti la, zekana zii nii la ḡaazu, zekana ta-woti zul̄n̄gi kpein ge la, nii ti feezu bè ḡana, k̄z̄ve.»

15 Niizu, à ɣida lee bu ga pagɔ, nii é vaazu ɣeezu, é zo za ma, é li. Aisa wo va kɔtuiti da bɔɣɔ maazu, Ɔɔɔɣɔ GALAGI zeɪ vɛɛi lo fai zu,

16 leeni ɣa é ɣeeni ga woye? Ni nui ɣigi ɣana panisu vuufelegɔ (20) va ná-kpalagi zu, puugɔi nɔ ɣa é sɔɔsu ná. Ni nui ɣigi ɣana litɛɛ vuulɔɔlugɔ (50) va ná-dɔɔi vɔ be, puufelegɔi (20) nɔ ɣa é sɔɔsu ná.

17 Gè vɔɔɣuni wo va, gè wa-wotiiti pɛ ma lɔnɔ fai ɣaavala ba, ga siinziin ganigiti ta-zeeɓɛiti, ta sakɔtuiti, kɛɛ wo la zegeni yee ma, wo va va pɔ. Ɔɔɔɣɔ GALAGI wooi ɣana.

18 ƆZa ɣa ga alugi laavuusiɛi ma volo vuufelegɔ maazu naanisiɛi (24), yeei Ɔɔɔɣɔ GALAGI zeɪ vɛɛi lo fai lɔzeini la. Niizu, à ɣida lee bu ga pagɔ, nii é vaazu ɣeezu, é zo za ma, é li.

19 Kɛɛ ani zuwu nɔpɛ ge la mɔ wo ya kotaiti su, kɛɛ? Leezen beɛi, ta kooleɣoole guluiti, ta gelenade guluiti ta wolive wuluiti, tanɔpɛ ge la gwaa woni, ɲegɛɛin. Kɛɛ é zo za voloi ma, nà nà-tuyai zuwɔɔɔzu wo vɛ. »

Minazefegi é woni Zɔɔɔɔɔɔɔ vɛ, Maligii yimazefeni la

20 Ma volo naa nɔ, alugi ma volo vuufelegɔ maazu naanigɔi (24) ma, Ɔɔɔɣɔ GALAGI bɔɛni mɔnɔ Azee vɔ, ná zeizu velesiɛi zu, é ɣeni ma:

21 «Bɔɛ Zɔɔɔɔɔɔɔ vɔ, Zuda you zɛvɛ ɣundigii, è ɣɛ ma: ƆNà vaazu geɣɔɔɔɔ ɲiikpisi ta zoi.

22 Nà vaazu masagiti tokasu, gè zii ɣiligiti tamasadaiti ma zobogiti koloɣolo, gè kɔɔɣɔ wotoloiti daavɛ ta ti bize nuiti, sooiti ta za, ti ɣɔma nuiti ti bɔɣɔ va.»

23 Ḑṓṓḑḑ GALAGI Fai-Pε-Maliḑḑii wooi ḑaa: «Kεε naama volo ná, ná boti ḑalivaazu è ma, ná-botiḑε nui, Zṓṓṓṓṓṓṓṓṓ, ḑei è ga Seyaletiyεle ná-doun zunui.» Ḑṓṓḑḑ GALAGI wooi ḑana. «Gè yiimazeḑea ga ḑe, gè è ḑε ga ná-balaḑaegi, nii nu ḑa ḑa poogi ḑε la.» Ḑṓṓḑḑ GALAGI Fai-Pε-Maliḑḑii wooi ḑana.»

GALA Sɛvɛi
Portions of the Holy Bible in the Toma language of
Guinea
Des portions de la Sainte Bible dans la langue de la
Guinée Toma

copyright © 2013 Pioneer Bible Translators

Language: Toma

Translation by: Pioneer Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-06-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

95f995fa-1e05-5170-a262-d0f7dabeeddf